

Program Wychowawczo-Profilaktyczny
Zespołu Szkół Ponadpodstawowych Nr 1 im. Jana Szczepanika w Krośnie
na rok szkolny 2022/2023

Motto:

„Człowiek własną pracą i wysileniem do wszystkiego dojść może”

Adam Mickiewicz

SPIS TREŚCI

1. Podstawa prawna
2. Diagnoza sytuacji wychowawczej środowiska szkolnego
3. Cele „Programu wychowawczo-profilaktycznego”
4. Cele, zadania, efekty
  - I.   Rozwój intelektualny ucznia – kształtowanie u uczniów postaw warunkujących zdobywanie wiedzy i umiejętności
  - II.   Rozwój emocjonalny ucznia – kształtowanie młodego człowieka dojrzałego emocjonalnie, wrażliwego, panującego nad emocjami
  - III.   Rozwój zdrowotny ucznia – promowanie zdrowego stylu życia, zapobieganie zachowaniom ryzykownym
  - IV.   Rozwój społeczny ucznia – kształtowanie cech osobowości sprzyjających pozytywnym relacjom interpersonalnym
  - V.   Rozwój moralny ucznia – kształtowanie wychowanka reprezentującego właściwą postawę patriotyczną, moralną
  - VI.   Rozwój duchowy ucznia – kształtowanie postaw wychowanka dbającego o właściwy rozwój duchowy
5. Zadania wychowawcy
6. Zadania nauczycieli i innych pracowników szkoły
7. Ewaluacja programu

1. Podstawa prawna:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r.(Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz.483 ze zm.) – art. 72.
- Konwencja o Prawach Dziecka z 20.11.1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526) – art. 3, art. 19, art. 33.
- Ustawa z dnia 7.09.1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. 2019.1481 z późn. zm.).
- Ustawa z 14.12.2016 r. – Prawo Oświatowe (Dz. U. 2019. 1148 z późn. zm.) – obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 18.06.2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o systemie oświaty.
- Rozporządzenie MEN z dnia 21.05.2001 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. 2001 r. nr 61, poz. 624)
- Rozporządzenie MEN z dnia 18.12.2015 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia MEN w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz. U. 2014 r., poz. 395)
- Rozporządzenie MEN z dnia 25.08.2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2017 r., poz. 1591)
- Rozporządzenie MEN z dnia 18.08.2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. 2015, poz. 1249 z późn. zm.).
- Ustawa o Ochronie Zdrowia Psychicznego z dnia 19.08.1994 r. (Dz.U. 2018 r., poz. 1878 z późn.zm.)
- Ustawa z dnia 19.07.2019 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 2019, poz. 1690)
- Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995 r. (Dz. U. 2018, poz. 1446 z późn.zm.)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4.08.2016 w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. 2016, poz. 1492)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22.03.2011 w sprawie Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011-2016 (Dz. U. 2011, nr 78, poz. 428)
- Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. 2018, poz. 969)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2020, poz. 218, 956)

- Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS na lata 2017-2021.
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28.12.2020 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego.
- Ustawa z dnia 11.09.2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. 2015, poz. 1916)
- Statut Szkoły;
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2022/2023.
- „Wytyczne MEiN, MZ i GIS dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych – tryb pełny stacjonarny” – zbiór zaleceń uwzględniający sytuację epidemiologiczną, w tym dotyczących pomocy psychologicznej w sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią COVID-19.

Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2022/2023:

1. Wychowanie zmierzające do osiągnięcia ludzkiej dojrzałości poprzez kształtowanie postaw ukierunkowanych na prawdę, dobro i piękno, uzdalniających do odpowiedzialnych decyzji.
2. Wspomaganie wychowawczej roli rodziny przez właściwą organizację i realizację zajęć edukacyjnych wychowanie do życia w rodzinie. Ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.
3. Doskonalenie kompetencji nauczycieli do pracy z uczniami przybyłymi z zagranicy, w szczególności z Ukrainy, adekwatnie do zaistniałych potrzeb oraz kompetencji nauczycieli nowych przedmiotów wprowadzonych do podstawy programowej.
4. Wspomaganie kształcenia w szkołach ponadpodstawowych w związku z nową formułą egzaminu maturalnego od roku 2023.
5. Rozwijanie umiejętności metodycznych nauczycieli w zakresie prawidłowego i skutecznego wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesach edukacyjnych. Wsparcie edukacji informatycznej i medialnej, w szczególności kształtowanie krytycznego podejścia do treści publikowanych w Internecie i mediach społecznościowych.
6. Podnoszenie jakości kształcenia oraz dostępności i jakości wsparcia udzielanego dzieciom i uczniom w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych i integracyjnych.

2. Diagnoza sytuacji wychowawczej środowiska szkolnego.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny realizowany w Zespole Szkół Ponadpodstawowych Nr 1 im. Jana Szczepanika w Krośnie jest zintegrowany ze Statutem Szkoły i wewnątrzszkolnym systemem oceniania. Jest skierowany do wszystkich członków społeczności szkolnej – uczniów, rodziców, nauczycieli, pracowników administracji i obsługi – oraz uwzględnia współpracę z organizacjami i instytucjami w środowisku lokalnym. Treści programu wynikają z założeń koncepcji pracy szkoły na rok szkolny 2022/2023. Program powstał na bazie diagnozy, która objęła całą społeczność szkolną i środowisko lokalne. Została dokonana w formie ankiety kierowanej do uczniów, rodziców i nauczycieli, rozmów diagnozujących zapotrzebowanie na tematykę, działania wychowawcze i profilaktyczne na dany rok szkolny, a także poprzez obserwacje i analizę dokumentacji szkolnej.

Z diagnozy przeprowadzonej w bieżącym roku szkolnym wynika, że do pojawiających się problemów należą:

- trudności z nauką, z koncentracją uwagi na lekcji (zbyt duże rozluźnienie podczas lekcji, lenistwo, zagubienie w świecie wartości wśród nowych technologii);
- brak wystarczającej motywacji do nauki, brak systematyczności i terminowości w oddawaniu zadań wynikający z różnych przyczyn, nie zawsze indywidualnych;
- konflikty rówieśnicze, nieporozumienia z nauczycielami prowadzącymi zajęcia, poczucie niesprawiedliwego traktowania uczniów przez nauczycieli, szczególnie wobec wiedzy o nieuczciwych praktykach rówieśników, brak rozmowy indywidualnej nauczyciela z uczniem w celu zrozumienia danej sytuacji, podejmowane próby mające na celu rozwiązanie indywidualnych problemów ucznia na forum całej klasy nie przynoszą pozytywnych skutków wychowawczych;
- stres związany z relatywnie wysokimi wymaganiami ze strony nauczycieli i rodziców, dotyczący trudnych dla nich przedmiotów i obawą przed nieadekwatną do sytuacji reakcją nauczycieli;

- pogorszenie nastroju, brak bezpośrednich relacji uczeń-uczeń, uczeń-nauczyciel, uczeń-rodzic, rodzic-nauczyciel;
- wagary, częste nieobecności na zajęciach i wynikające z tego zaległości, pogłębiająca się izolacja rówieśnicza i wyobcowanie;
- nadużywanie mediów elektronicznych - uzależnienie od telefonu/Internetu;
- podejmowanie zachowań ryzykownych - palenie papierosów, nadużywanie środków nasennych oraz napojów energetyzujących;
- przeżywanie trudnych chwil, brak zdrowych umiejętności radzenia sobie ze stresem i negatywnymi emocjami oraz problemami pozaszkolnymi;
- chwiejność emocjonalna, zaburzenia depresyjne, myśli samobójcze, zaburzenia lękowe, przewlekły stres;
- trudności z zachowaniem samodyscypliny, planowaniem czasu na naukę i organizacją czasu wolnego;
- utrudniona współpraca z rodzicami.

Wśród przyczyn zachowań ryzykownych dominuje: wpływ grupy rówieśniczej – kształtujące się tendencje do lekceważenia obowiązków, brak ukształtowanej hierarchii wartości – pogubienie tego, co jest ważne, wpływ środowiska rodzinnego – brak zainteresowania ze strony rodziców sytuacją szkolną syna/córki - brak dbania o relację z dzieckiem, uleganie wpływom rówieśników i masmediów. Dlatego też najbardziej widoczne problemy stanowią priorytetowe cele do realizacji w bieżącym roku szkolnym i kolejnych latach.

Misja szkoły:

Misją naszej szkoły jest towarzyszenie młodemu człowiekowi w szczególnym okresie jego rozwoju, przekazywanie wiedzy, kształtowanie umiejętności, rozwijanie talentów i pasji, wychowanie w duchu patriotyzmu i poszanowania tradycji, przygotowanie do odbioru zjawisk współczesnej kultury oraz do życia w sferze osobistej i społecznej w harmonii ze środowiskiem naturalnym.

Misją szkoły jest kształcenie i wychowanie w duchu wartości i poczuciu odpowiedzialności, miłości do Ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata. Szkoła zapewnia pomoc we wszechstronnym rozwoju uczniów w wymiarze intelektualnym, psychicznym, duchowym, moralnym i społecznym. Zapewnia pomoc psychologiczno-pedagogiczną uczniom.

Misją szkoły jest uczenie wzajemnego szacunku i uczciwości jako postawy życia w społeczeństwie i w państwie, w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych, a także budowanie pozytywnego obrazu szkoły poprzez kultywowanie i tworzenie jej tradycji.

Misją szkoły jest także przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych oraz troska o bezpieczeństwo uczniów, nauczycieli i rodziców.

Szkoła stanowi wspólnotę nauczycieli, uczniów i rodziców, dąży do zgodnego współdziałania w realizacji celów dydaktyczno-wychowawczych opartych na podstawie wartości: miłość, mądrość, uczciwość, wolność, tolerancja, dobro, piękno, jest miejscem przyjaznym, bezpiecznym i w swych działaniach wspiera każdego ucznia.

Model absolwenta

Uczniem jest młody człowiek, z całym bagażem okresu adolescencji, z jego potencjałami i ograniczeniami, z osobistymi problemami i uwikłaniem w środowisko rodzinne, rówieśnicze, lokalne.

Dążeniem szkoły jest przygotowanie uczniów do efektywnego funkcjonowania w życiu społecznym oraz podejmowania samodzielnych decyzji w poczuciu odpowiedzialności za własny rozwój. Uczeń kończący szkołę, posiada następujące cechy: kieruje się w codziennym życiu zasadami etyki i moralności, zna i stosuje zasady dobrych obyczajów i kultury bycia, szanuje siebie i innych, jest odpowiedzialny, zna historię i kulturę własnego narodu i regionu oraz tradycje szkoły, przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny życia, jest ambitny, kreatywny i odważny, samodzielny, zna i rozumie zasady współżycia społecznego, jest tolerancyjny, korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, racjonalnie wykorzystuje narzędzia i technologie informatyczne, posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych, szanuje potrzeby innych i jest chętny do niesienia pomocy, jest odporny na niepowodzenia, integruje się z rówieśnikami i prawidłowo funkcjonuje w zespole.

Strategia wychowania

Wychowanie rozumiane jako wspieranie uczniów w rozwoju ku dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej. Proces wychowania jest wzmacniany i uzupełniany poprzez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży.

Podstawowym celem realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest wspieranie młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym.

Wychowanie jest procesem, w którym wychowanek ma dojść do pełni osobowego rozwoju poprzez:

- ukształtowanie prawego charakteru;
- budowanie poczucia odpowiedzialności za własny rozwój i dobro wspólne;
- uznanie i przestrzeganie norm społecznych;
- budowanie postawy życzliwości i miłości do ludzi;

- uświadomienie sobie celów życiowych;
- pomaganie wychowankowi, by coraz lepiej rozumiał i coraz dojrzej kochał siebie i innych,
- pokazywanie mu związku między określonymi zachowaniami, a ich naturalnymi konsekwencjami,
- kształtowanie dojrzałej osoby, która staje się zdolna do budowania więzi, opartych na miłości i odpowiedzialności oraz uczynienia z siebie bezinteresownego daru.

Profilaktyka – stanowi część składową wychowania, jej celem jest chronienie człowieka w rozwoju przed zagrożeniami i reagowaniem na nie.

3. Cele Programu Wychowawczo-Profilaktycznego

Dążymy do tego, aby nasi uczniowie:

- znajdowali w szkole środowisko wszechstronnego rozwoju osobowego (w wymiarze intelektualnym, emocjonalnym, moralnym, duchowym, zdrowotnym i społecznym) oraz pomoc przed wszelkimi zagrożeniami zakłócającymi ich prawidłowy rozwój.
- rozwijali w sobie dociekliwość poznawczą, poszukując prawdy, dobra i piękna w świecie,
- stawali się coraz bardziej samodzielni, odpowiedzialni za siebie i za innych,
- uczyli się szacunku dla wspólnego dobra, przygotowali się do współżycia w rodzinie, społeczeństwie, państwie,
- cenili dziedzictwo kulturowe i wzorce patriotyczne,
- posiadali umiejętność słuchania innych, przyjmowania i tolerowania ich poglądów, aby umieli działać dla dobra wspólnego,
- kierowali się wartościami personalistycznymi,
- dbali o zdrowie psychiczne, społeczne, fizyczne, moralne i duchowe,
- promowali zdrowy styl życia, podejmowali zachowania prozdrowotne oraz opóźnili wiek inicjacji, czyli podejmowania zachowań ryzykownych.

Cele etapowe:

1. Kształtowanie umiejętności życiowych i społecznych.
2. Dostarczanie informacji na temat zdrowego stylu życia.
3. Uświadamianie konsekwencji zachowań ryzykownych.
4. Rozwijanie czynników chroniących przed zachowaniami ryzykownymi.
5. Włączanie rodziców do aktywnego udziału w realizacji programu.
6. Budowanie pozytywnych więzi ze szkołą i innymi instytucjami społecznymi.
7. Wykorzystanie metod i technik kształcenia na odległość w realizacji programu.
8. Całościowy rozwój ucznia w sferze: intelektualnej, emocjonalnej, zdrowotnej, społecznej, moralnej i duchowej.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny określa sposób realizacji celów kształcenia oraz zadań wychowawczych zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, uwzględniając kierunki i formy oddziaływań wychowawczych, których uzupełnieniem są działania profilaktyczne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli.

4. Cele, zadania, efekty

I. Rozwój intelektualny ucznia – ukształtowanie u uczniów postaw warunkujących zdobywanie wiedzy i umiejętności

Zadania	Formy i sposoby realizacji	Spodziewane efekty
<ul style="list-style-type: none"> - budzenie i rozwijanie prawidłowej motywacji uczenia się, - rozbudzenie ciekawości poznawczej, - rozpoznawanie i rozwijanie własnych zdolności i zainteresowań, - rozwijanie twórczego myślenia, - doskonalenie umiejętności przyswajania wiedzy, - poznanie technik uczenia się, - umiejętność zaplanowania działań potrzebnych do osiągnięcia celu, - kształtowanie umiejętności korzystania ze źródeł informacji, - wdrażanie do poszukiwania prawdy, - uwrażliwienie na manipulację ze strony mediów, - zachęcanie do korzystania z księgozbioru biblioteki szkolnej.	<ul style="list-style-type: none"> - atrakcyjne metody i formy pracy na zajęciach edukacyjnych, pozalekcyjnych, - metody aktywizujące stosowane podczas lekcji, - elementy treningów uczenia się, - prezentacje osiągnięć uczniów (wystawy prac plastycznych, prac literackich, ich publikacja na stronie internetowej szkoły), - organizowanie występów (jasełka), pokazów (mody), prezentacji, - rozmowy indywidualne, dyskusje, debaty, - praca indywidualna z uczniem, - uczestnictwo w seminariach, konferencjach, sympozjach i spotkaniach z przedstawicielami różnych dziedzin nauki.	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zna techniki uczenia się, - korzysta z różnych źródeł informacji, - zna swoje mocne i słabe strony, podejmuje trud pracy nad nimi, - dąży do poszukiwania prawdy, - potrafi dokonywać samooceny własnych osiągnięć, - rozwija swoje zainteresowania, - uczestniczy w zajęciach kół zainteresowań bierze udział w olimpiadach, konkursach przedmiotowych, artystycznych, turniejach, - rozumie potrzebę krytycyzmu wzorców proponowanych przez środki masowego przekazu, - potrafi wzbudzić w sobie motywację do osiągnięcia założonych celów.

II. Rozwój emocjonalny ucznia – ukształtowanie młodego człowieka dojrzałego emocjonalnie, wrażliwego, panującego nad emocjami

Zadania	Formy i sposoby realizacji	Spodziewane efekty
<ul style="list-style-type: none"> - poznawanie własnej sfery uczuciowej, - rozwijanie Inteligencji Emocjonalnej uczniów: rozpoznawania stanów emocjonalnych własnych i innych ludzi, rozumienie emocji i ich przyczyn, wyrażanie emocji i uczuć oraz radzenie sobie z trudnymi emocjami, - budzenie empatii, - kształtowanie zdolności wartościowania i umiejętności oceny własnych zachowań, - dążenie do odpowiedzialności za własne zachowanie, decyzje, wybory, - rozumienie relacji między emocjami a moralnością, - kształtowanie postaw asertywnych, - wdrażanie do autentyczności działań, otwartości i ufności w kontaktach międzyludzkich, - nabywanie umiejętności interpersonalnych, - nabycie umiejętności rozwiązywania konfliktów, - wskazanie możliwych dróg wyboru w trudnych sytuacjach, - kształtowanie pozytywnego myślenia, - doskonalenie umiejętności radzenia sobie ze stresem, - stawianie sobie celów życiowych, wytrwale dążenie do ich realizacji, - podejmowanie decyzji, - świadome dokonywanie wyborów (wartości, wybór szkoły, zawodu, drogi życiowej). 	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie zajęć na temat emocji na godzinach wychowawczych, zajęciach edukacyjnych, zajęciach pozalekcyjnych, rozmowach indywidualnych, - rozmowy indywidualne z pedagogiem szkolnym, psychologiem - indywidualna opieka i pomoc psychologiczno-pedagogiczna nad uczniami wymagającymi szczególnego podejścia ze względu na stan zdrowia, sytuację rodzinną, - realizowanie tematów, programów rozwijających umiejętności empatii, - stosowanie różnorodnych metod pracy na lekcjach wychowawczych (m. in. debat, inscenizacji) - stosowanie technik relaksacyjnych i metod radzenia sobie ze stresem w sytuacjach trudnych, - obnażanie mechanizmów działających destrukcyjnie na psychikę (reklama, język mass mediów), - zajęcia o charakterze treningów interpersonalnych, - zajęcia uczące radzenia sobie ze stresem, asertywności, - zajęcia mające na celu naukę wyznaczania sobie celów i dążenia do ich realizacji. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - potrafi rozpoznać i nazwać przeżywające stany emocjonalne, - ma świadomość odpowiedzialności za swoje zachowanie, - wyraża emocje w sposób zgodny z normami społecznymi, - rozumie relacje między emocjami a moralnością, - podejmuje próby asertywnego zachowania w sytuacjach dla niego trudnych, - dostrzega potrzeby, przeżywane stany emocjonalne innych ludzi, - ma świadomość potrzeby pracy nad sobą, - cechuje się wysokim poziomem umiejętności interpersonalnych oraz intrapersonalnych.

III. Rozwój zdrowotny ucznia – promowanie zdrowego stylu życia, zapobieganie zachowaniom ryzykownym,

Zadania	Formy i sposoby realizacji	Spodziewane efekty
<ul style="list-style-type: none"> - nabycie dojrzałej postawy wobec własnego ciała oraz wobec cielesności innych ludzi, - pomaganie wychowankowi, by zajął dojrzałą postawę wobec własnej płciowości, - kształtowanie właściwych nawyków zdrowotnych i higienicznych, - wskazanie sposobów aktywnego spędzania wolnego czasu, - promocja zdrowego stylu życia – bez uzależnień. - dostarczenie wiedzy o dobrym i zdrowym życiu, - tworzenie możliwości zwiększenia aktywności ruchowej, - wskazywanie alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu (zajęcia pozalekcyjne, koła zainteresowań), - tworzenie klimatu wspierającego zdrowie psychiczne, - zapewnienie pomocy uczniom z trudnościami w nauce, ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz z innymi problemami zdrowotnymi i społecznymi, - wyposażenie uczniów w wiedzę o mechanizmach i następstwach zachowań ryzykownych, - wskazanie na szkodliwość używek (nikotynizm, alkoholizm, narkomania, dopalacze), - uświadomienie konsekwencji zachowań agresywnych dla ucznia i otoczenia, - ukazanie zagrożeń związanych z wczesną inicjacją seksualną (AIDS, ciąża). 	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie w szkole przedmiotu wychowanie do życia w rodzinie, - realizowanie podczas godzin wychowawczych tematów, programów dotyczących promocji zdrowia, - wdrażanie programów profilaktycznych (wg potrzeb) prowadzonych przez pedagoga szkolnego i psychologa lub osoby do tego uprawnione; - organizowanie konkursów o tematyce prozdrowotnej, - włączenie się w ogólnopolskie akcje: np. „Dzień bez papierosa”, „Światowy Dzień Walki z AIDS”, „Sprzątanie świata”, - promowanie zdrowego stylu życia na lekcjach wychowania fizycznego, w kołach SKS, w trakcie gier i ćwiczeń terenowych, na zajęciach pozalekcyjnych, na wycieczkach, - podczas Dnia Sportu, - spotkania z pielęgniarką szkolną, - podczas codziennych kontaktów z uczniami. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uczeń potrafi rozpoznać sytuacje korzystne dla jego rozwoju, - zna różne formy spędzania wolnego czasu, - posiada wiedzę dotyczącą jego rozwoju, - wie do kogo powinien się zwrócić o pomoc w trudnej sytuacji, - potrafi przyjąć postawę asertywną w sytuacjach trudnych, - uczeń umie rozpoznać sytuacje ryzykowne i ich unikać.

IV. Rozwój społeczny ucznia – kształtowanie cech osobowości sprzyjających pozytywnym relacjom interpersonalnym

Zadania	Formy i sposoby realizacji	Spodziewane efekty
<ul style="list-style-type: none"> - integrowanie zespołu klasowego i społeczności szkolnej - tworzenie pozytywnej atmosfery w grupie, - kształtowanie umiejętności porozumiewania się, - doskonalenie kultury bycia, - dbanie o wspólne bezpieczeństwo, - traktowanie w sposób podmiotowy każdego człowieka, - uwrażliwienie na potrzeby innych ludzi, - dostrzeganie i akceptowanie różnic między ludźmi, - poznawanie prawidłowych sposobów rozwiązywania sytuacji problemowych, - wdrażanie ucznia do przestrzegania wymagań stawianych mu przez szkołę, - wdrażanie do samorządności, - kształtowanie umiejętności trafnej oceny zjawisk społecznych, - poznawanie sposobów rozwiązywania problemów o charakterze społecznym, - kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych, - rozwijanie poczucia przynależności do społeczności lokalnej i Ojczyzny, - poznawanie historii szkoły i jej osiągnięć, - wdrażanie do aktywnego uczestnictwa w obchodach świąt państwowych, narodowych i religijnych, - przygotowanie do wejścia na rynek pracy, - podniesienie roli i autorytetu rodziny, - wdrażanie uczniów do pełnienia obowiązków rodzinnych, - kształtowanie poczucia odpowiedzialności za podejmowane decyzje, - rozwój umiejętności komunikacyjnych, jasnego wyrażania swoich myśli oraz poszanowania prawa do wypowiedzi innych osób. 	<ul style="list-style-type: none"> - stosowanie różnorodnych metod integrujących zespół klasowy, - umożliwianie uczniom pełnienia różnych ról społecznych, - wdrażanie programów rozwijających umiejętności interpersonalne, - diagnoza atmosfery i relacji panujących w klasie (np. test socjometryczny) oraz wdrażanie działań mających na celu poprawę stosunków w klasie. - wyjazdy i wycieczki klasowe, - udział klasy w pracach społeczności szkolnej, w uroczystościach szkolnych (np. Dzień Patrona Szkoły, Dni Otwarte Szkoły, Dzień Języków, Dzień Zawodowca), - udział młodzieży w konkursach: rocznicowych, szkolnych, lokalnych i państwowych, - spotkania z ciekawymi ludźmi, - organizowanie debat, rozmów, - podtrzymywanie tradycji klasowych i rodzinnych, - udział w pracach samorządu klasowego i szkolnego, - udział przedstawicieli Rady Uczniów w pracy Młodzieżowej Rady Miasta Krosna, - działanie Szkolnego Klubu Wolontariatu (zadania charytatywne na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego, a także udział w zadaniach pomocowych na rzecz uczniów mających trudności w nauce), - uczestnictwo młodzieży w zajęciach z przedmiotu wychowanie do życia w rodzinie, - udział w zajęciach prowadzonych przez pedagoga szkolnego, psychologa podczas lekcji wychowawczych, - spotkania tematyczne z rodzicami. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ma poczucie przynależności do klasy i społeczności szkolnej, - chce i wyraża potrzebę działania w klasie jako grupie rówieśniczej, - angażuje się w przedsięwzięcia klasowe, szkolne i lokalne, - współtworzy i respektuje normy grupowe, - doświadcza współzależności i współodpowiedzialności za działanie grupy, - szanuje drugiego człowieka, okazuje mu to w słowach i działaniach, - w języku codziennym nie używa wulgaryzmów, zachowuje się kulturalnie wobec innych, - ma szacunek do historii i symboli narodowych, religijnych i wie jak się wobec nich zachować, - wykazuje chęć poznania ojczystego kraju i jego tradycji, - szanuje mienie szkoły i mienie publiczne, - aktywnie włącza się w życie społeczności lokalnej, - potrafi zachować się podczas sytuacji społecznych zgodnie z normami społecznymi, - charakteryzuje się wysokim poziomem kompetencji społecznych, prosi o pomoc - potrafi podtrzymać relacje społeczne.

V. Rozwój moralny ucznia – ukształtowanie wychowanka reprezentującego właściwą postawę patriotyczną, moralną

Zadania	Formy i sposoby realizacji	Spodziewane efekty
<ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie dojrzałego, prawego sumienia, - pomoc w intelektualnym odróżnieniu zachowań, które nas rozwijają i cieszą, od zachowań, przez które krzywdzimy siebie czy innych, - rozumienie i rozróżnienie takich pojęć jak: krzywda, wina itp., - uświadomienie uczniom, że normy moralne mają wartość uniwersalną, natomiast za naruszenie tego typu norm każdy człowiek ponosi osobistą odpowiedzialność, - mobilizowanie uczniów do stawiania sobie wymagań i do zachowania dyscypliny w sferze etyczno-moralnej, - przestrzeganie etyki ogólnej i zawodowej, - wpajanie ładu obyczajowego (ubiór, język, etykieta). - rozwijanie poczucia własnej tożsamości: kim jestem? - przekazywanie uczniom informacji o okresie dorastania oraz stwarzanie okazji do rozmów na nurtujące ich pytania, - zachęcanie do bliższego i głębszego poznania samego siebie, - rozwijanie przekonania o własnej wartości, akceptacja siebie i innych ludzi, - kształtowanie właściwej postawy wobec innych, postrzeganie i rozumienie ludzi, - promowanie odpowiedzialności za dokonywane wybory i podejmowane działania. 	<ul style="list-style-type: none"> - w trakcie zajęć edukacyjnych i wychowawczych (ze szczególnym uwzględnieniem studium nad literaturą oraz wychowania do życia w rodzinie) rozwiązywanie dylematów moralnych podczas dyskusji, debat, - indywidualne rozmowy z pedagogiem szkolnym, psychologiem (pozytywne wsparcie), - w indywidualnych rozmowach nauczyciela z uczniem, - poruszanie tematów, mających na celu poznanie własnej tożsamości, identyfikację, określenie swojego Ja, - poruszanie w czasie zajęć z pedagogiem szkolnym, psychologiem, wychowawcą, tematów związanych z samoakceptacją i pracą nad sobą. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wie kim jest, ma poczucie własnej tożsamości oraz akceptuje siebie, - ma świadomość swoich zalet i wad, - ma poczucie własnej wartości, - rozumie potrzeby swoje i innych ludzi, - zna swoje prawa i obowiązki, potrafi respektować prawa innych, - dostrzega wpływ innych osób na kształtowanie osobowości i drogi życiowej, potrafi to prawidłowo ocenić, - rozumie potrzebę krytycyzmu wzorców proponowanych przez środki masowego przekazu, - rozumie potrzebę stałej pracy nad sobą.

VI. Rozwój duchowy ucznia – kształtowanie postaw wychowanka dbającego o właściwy rozwój duchowy

Zadania	Formy i sposoby realizacji	Spodziewane efekty
<ul style="list-style-type: none"> - zrozumienie sensu własnego istnienia (samego siebie), sensu ludzkiej egzystencji, - pomoc w kształtowaniu dojrzałej postawy wobec siebie oraz otaczającego świata, - wdrażanie do świadomego i wolnego kierowania swoim życiem – myślenie refleksyjne, - wpajanie umiejętności nawiązywania głębokich więzi między ludźmi (głębokiego kontaktu z drugim człowiekiem), -pomoc wychowankowi w odkryciu prawdy o sobie, -stawianie wychowankom pytań dotyczących sensu życia, hierarchii wartości, zasad postępowania, ideałów i aspiracji, - przygotowanie uczniów do podejmowania decyzji w oparciu o miłość, prawdę i odpowiedzialność, - uwrażliwianie wychowanka na to, by miał rację w postępowaniu, a nie tylko w myśleniu, -pomaganie wychowankowi w odkrywaniu, zrozumieniu i respektowaniu podstawowych wartości, które odnoszą się do poszczególnych sfer ludzkiego życia (prawda i miłość, dobro i piękno, wolność i odpowiedzialność, sprawiedliwość i uczciwość, tolerancja) 	<ul style="list-style-type: none"> - na lekcjach etyki, filozofii (odkrycie źródeł ludzkich poglądów i przekonań), - na godzinach wychowawczych, w czasie zajęć artystycznych, w kontakcie z drugim człowiekiem z przyrodą, z wytworami kultury, -podczas rozmów indywidualnych z pedagogiem szkolnym, psychologiem (budowanie u ucznia poczucia własnej wartości, wsparcie psychiczne), -udział w olimpiadach, konkursach, - podczas kontaktu z ciekawą książką i czasopismem (np. w bibliotece szkolnej), - w trakcie spotkań z ciekawymi ludźmi 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - widzi sens poszukiwania własnej tożsamości, - podejmuje trud własnego rozwoju, - ma świadomość sensu istnienia, - potrafi refleksyjnie ocenić zaistniałe sytuacje, problemy życiowe, - widzi sens i potrzebę stawiania sobie i innym wymagań, - przyjmuje odpowiednią postawę wobec trudności, - ma poczucie własnej godności i wartości, - widzi potrzebę konstruowania swoich planów życiowych.

Warunkiem udzielenia odpowiedniej pomocy wychowawczo-profilaktycznej jest całościowe i realistyczne rozumienie wychowanka oraz sytuacji, w której on się znajduje.

W przypadku konieczności przejścia na nauczanie oparte na metodach kształcenia na odległość, Program Wychowawczo- Profilaktyczny będzie realizowany zgodnie z Zasadami Organizacji Nauczania Zdalnego w Zespole Szkół Ponadpodstawowych Nr 1 w Krośnie.

5. Zadania wychowawcy:

1. Administracyjne:

- a) prowadzenie dokumentacji dydaktyczno-wychowawczej klasy,
- b) poświadczenie osiągnięć szkolnych uczniów,
- c) statystyka i sprawozdawczość,
- d) prowadzenie dokumentacji uczniów objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

2. Opiekuńczo-wychowawcze:

a) praca z uczniami (z grupą i jednostką):

- zdiagnozowanie zespołu klasowego;
- prowadzenie zajęć integracyjnych;
- planowanie zadań realizowanych na zajęciach wychowawczych, spotkaniach pozalekcyjnych i pozaszkolnych;
- opracowanie tematyki godzin wychowawczych;
- podejmowanie problemów, zagadnień zgodnie z tym, co przeżywają uczniowie jako klasa lub jako osoby dorastające;
- wspieranie uczniów w poszukiwaniu dalszej drogi ich rozwoju;
- indywidualne rozmowy wychowawcze z uczniem;
- koordynowanie pracy zespołu nauczycieli na rzecz uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi na podstawie programu edukacyjno-terapeutycznego oraz wielospecjalistycznej oceny funkcjonowania ucznia.

b) współpraca z rodzicami:

- podejmowanie działań mających na celu zachęcenie rodziców do współpracy ze szkołą;
- włączanie rodziców do planowania i organizowania różnych form życia zespołowego w klasie;
- konsultowanie z rodzicami zaplanowanych treści i form zajęć tematycznych na godzinach do dyspozycji wychowawcy;
- informowanie o zagrożeniach zewnętrznych i wewnętrznych młodzieży we współczesnej rzeczywistości (pedagogizacja rodziców);
- pomoc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji z dzieckiem;
- wsparcie w szukaniu pomocy w instytucjach wspomagających rodziców w wychowaniu dziecka;
- pomoc w pokonywaniu oporów w szukaniu rozwiązań problemów z dzieckiem;
- zachęcanie do częstych kontaktów z wychowawcą, nauczycielami uczącymi poszczególnych przedmiotów, pedagogiem, psychologiem;
- włączanie rodziców do realizacji zadań wychowawczych i profilaktycznych szkoły;
- utrzymywanie systematycznego kontaktu z rodzicami (opiekunami prawnymi) uczniów, w celu:
  - a/ koordynacji i ujednoczenia oddziaływań wychowawczych;
  - b/ poznania poszczególnych uczniów (ich sytuacji rodzinnej i bytowej, funkcjonowania w środowisku pozaszkolnym, zainteresowań i potrzeb itp.);
  - c/ wzajemne poznanie się nauczycieli i rodziców (oczekiwania, formy współpracy);
  - d/ pomoc w doborze właściwych oddziaływań wychowawczych, profilaktycznych i pokonywanie trudności;
  - e/ włączanie rodziców w sprawy klasy i szkoły.

Przykłady różnych form pracy nauczyciela z grupą rodziców (w zależności od potrzeb, wiedzy i umiejętności nauczycieli):

- spotkanie inauguracyjne współpracy;
- spotkania okresowe – wywiadówki;

- spotkania okolicznościowe;
- indywidualne spotkania (np. rozmowy o trudnościach dziecka, pomoc w rozwiązywaniu problemu wychowawczego, spotkania w domu ucznia i inne, rozszerzona korespondencja mailowa – np. za pośrednictwem dziennika elektronicznego).

c) współpraca ze środowiskiem:

- włączanie uczniów do pracy w samorządzie uczniowskim,
- angażowanie wychowanków do akcji charytatywnych organizowanych na terenie szkoły, miasta, regionu i kraju,
- uczestnictwo w uroczystościach patriotycznych, narodowych, religijnych organizowanych w środowisku.

Wychowawca:

- w porozumieniu z uczniami i rodzicami opracowuje plan wychowawczy w oparciu o Program Wychowawczo-Profilaktyczny szkoły,
- uczestniczy we wszystkich sytuacjach ważnych dla klasy, np. wycieczki, imprezy, w których uczestniczą wychowankowie, np. półmetek, studniówka,
- czuwa nad postępami w nauce i frekwencją uczniów,
- prowadzi dokumentację uczniów objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną,
- zakłada kartę ucznia dla uczniów posiadających np. opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej,
- opracowuje wraz z zespołem nauczycieli indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny po dokonaniu wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego,
- przeprowadza ocenę efektywności pomocy udzielonej uczniowi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi wraz z zespołem nauczycieli uczących danego ucznia z (orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego) co najmniej dwa razy w roku szkolnym,
- dokonuje podsumowania efektów udzielonej uczniowi pomocy na koniec roku szkolnego np. uczniowi ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się, posiadającemu opinię o dysleksji, dysgrafii, dysortografii i dyskalkulii,
- zapoznaje się ze strategiami działań interwencyjnych,
- systematycznie poszerza swoją wiedzę psychologiczno-pedagogiczną i doskonali umiejętności wychowawcze,
- stwarza warunki, które umożliwiają uczniom ocenianie własnego postępowania.

Rodzice powinni:

- włączać się w życie szkoły i klasy (uroczystości szkolne, klasowe, wycieczki, praca w Radzie Rodziców),
- utrzymywać stały kontakt z wychowawcą,
- dbać o odpowiedni strój dziecka,
- rozmawiać z wychowawcą, nauczycielem uczącym o pojawiających się trudnościach dydaktyczno-wychowawczych u dziecka,
- informować na bieżąco o nieobecnościach dziecka na zajęciach szkolnych,
- powiadamiać wychowawcę o sytuacji dziecka mającego problemy zdrowotne.

Niniejszy Program obowiązuje w roku szkolnym 2022/2023 i podlega ewaluacji. Obowiązkiem wszystkich podmiotów realizujących Program jest udział w opisanej poniżej jego ewaluacji.

1. Ewaluacja programu.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny nie jest dokumentem zamkniętym, może ulegać zmianom wraz ze zmieniającą się rzeczywistością wychowawczą szkoły. Analiza jego skuteczności będzie polegać na bieżącym monitorowaniu oraz corocznie dokonywanej ewaluacji. Okresowego podsumowania efektywności działań wychowawczo-profilaktycznych dokonuje w obrębie zespołu klasowego wychowawca, a do oceny całokształtu tych oddziaływań, powołany przez dyrektora szkoły, pedagog, psycholog. Wyniki ewaluacji są jawne i prezentowane w postaci raportu. Z jego skróconą wersją dyrektor zapoznaje Radę Pedagogiczną, Radę Rodziców oraz przedstawicieli Samorządu Uczniowskiego.

Szczegółowe narzędzia monitoringu realizacji zadań wynikających z Programu Wychowawczo-Profilaktycznego opracuje zespół powołany przez Dyrektora Szkoły.

Załącznikiem do Programu Wychowawczo-Profilaktycznego Zespołu Szkół Ponadpodstawowych Nr 1 im. Jana Szczepanika w Krośnie są opracowane strategie działań interwencyjnych, dotyczące następujących sytuacji:

- I. W przypadku, gdy nauczyciel zauważa i podejrzewa, że uczeń, z którym ma kontakt na terenie szkoły, znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków.
- II. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, stosuje środki lub przedmioty zagrażające zdrowiu i życiu własnemu i innych (np. gaz, ostre narzędzia), bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji (naruszenie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, włóczęgostwo, udział w działalności grup przestępczych – art. 4 §1 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich).
- III. W przypadku, gdy nauczyciel lub inny pracownik szkoły zauważy ucznia palącego papierosy na terenie szkoły.
- IV. W przypadku, gdy nauczyciel (pracownik szkoły) znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk.
- V. W przypadku, gdy nauczyciel (pracownik szkoły) podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk.
- VI. Postępowanie wobec ucznia – sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa.
- VII. Postępowanie nauczyciela (pracownika szkoły) wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego.

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Zespołu Szkół Ponadpodstawowych Nr 1 im. Jana Szczepanika w Krośnie został zatwierdzony uchwałą Rady Pedagogicznej w dniu 30 września 2022 roku po uzyskaniu pozytywnej opinii Rady Rodziców.